

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrť leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Poslanski kandidat slovenske narodne stranke za štajarski deželni zbor.

Dne 11. t. m. je zborovalo 22 zastopnikov slovenskih političnih društev in med temi tudi drugi zaupni možje iz okrajev Celje, Laško, Konjice, Šoštanj, Vransko, Slovenjgradec in Gornjigrad v „Narodnem domu“ v Celju. Pred met posvetovanja so bile na dne 20. septembra t. l. razpisane volitve v splošnem volilnem razredu za štajarski deželni zbor.

Kot kandidat za poslansko mesto za te okraje se ni nihče oglasil. Zbor je sam predlagal večje število mož, ki bi imeli sposobnosti za poslanca in med temi g. Ferdinanda Roša, posestnika in župana v Trbovljah. Nihče izmed predlaganih se ni izjavil za sprejem kandidature. Na daljše prigovarjanje je za ostalo poslovno dobo štajarskega deželnega zbora sprejel kandidaturu pogojno, ako ne bode zoper njega ugovora, g. Ferdo Roš. Na to se je soglasno sprejel sledeči sklep: Ker je gospod Ferdo Roš izjavil, da bi bil pripravljen volitev poslancem sprejeti, ako smo mi z njim zadovoljni, zbrani zborovalci njegovo izjavo naznanje vzamemo in ga potrdimo kot svojega kandidata za poslanca splošne kurije za deželni zbor, ako v teku 14 dni ne prispe na naslov g. dr. Ivana Dečka od kateregakoli izmed danes navzočih zaupnikov priporočeno pismo s poročilom, da se v tem ali drugem kraju narodni krogi ustavljajo tej kandidaturi.

Po preteku tega roka od nikoder ni došlo poročilo v zmislu gori storjenega sklepa in je vsled tega

g. Ferdo Roš,

župan v Trbovljah

s tem proklamiran za edinega kandidata narodne stranke za splošno kurijo za gori navedenih sedem sodnijskih okrajev.

Dolžnost vseh zavednih Slovencev je, z vsemi silami delovati, da se na ime tega kandidata združijo dne 20. septembra vsi slovenski volilni glasovi.

Gospod Ferdo Roš je veleposestnik, počaščen z izvolitvijo županom ene največjih (6000 prebivalcev) občin na Spodnjem Štajarskem, navdušen in požrtvovalen narodnjak in izkušen mož, ki pozna stanje kmetijskega, meščanskega in delavskega prebivalstva in bode z vsemi močmi deloval za napredek in blagor svojih volilcev.

Trgovski in obrtniški kažipot.

Z današnjim dnevom smo razposlali po celi Spodnji Štajarski pozive, da se nam pomaga oživitvoriti namen „Občeslovenskega obrtnega društva v Celju“ — izdajo „Trgovskega in obrtniškega kažipota“ za Spodnje Štajarsko. Z namenom „kažipota“ smo že pred nekaj časom seznanili naše občinstvo, ali vzlic temu povdarjamo zopet in zopet velikanski pomen, katerega

bo imel „kažipot“ za narodnogospodarski na predek slovenskega naroda na Spodnjem Štajarskem.

Dosedaj se naši ljudje niso poznali med seboj. Par ur od doma in nihče ni več vedel, kam naj se obrne, h komu naj gre. Temu vsemu bo odpomagal „kažipot“. Ne bo je občine in ne vasi na Spodnjem Štajarskem, da ne bi bila v „kažipotu“, da ne bi bili naštetí trgovci in obrtniki, ki bivajo tamkaj. Ne bo torej treba ničesar drugega, kakor pogledati v „kažipot“, in vsak bo vedel, kam naj gre, da bo prišel med svoje. In koliko bo tudi pomagano našemu trgovskemu in obrtnemu stanu! Saj bo v „kažipotu“ vsak slovenski trgovec, vsak slovenski obrtnik. Ljudje se bodo spoznavali med seboj, zahajali drug k drugemu sklepali med seboj pogodbe, zveze itd., promet se bo iz tujih prenesel na domača tla, slovenski denar, ki sedaj kupoma izginja v žepih najzagrizenejših nasprotnikov slovenskega naroda, bo ostal v domačih rokah, slovenski trgovski in obrtni stan se bo ojačeval, osamosvojeval, postavil na trdno podlago, ki bo obenem tudi vir občenarodnega napredka.

Iz malega raste veliko. Prepričani smo, da bodo v par letih tisti oni, ki sedaj morda še zmajujejo z glavami, češ, kaj če nam to, saj ne bomo imeli nikakega dobička s tem „kažipotom“, vse drugega mnenja. Ako se pomisli, da bo „kažipot“ šel v najmanj pet tisoč iztisih med naš narod, da ne bo kraja skoraj, kjer ne bi bilo par teh prepotrebnih knjižic, da bo tako rekoč vsakemu Slovencu na razpolago, da si poišče v njem domačega trgovca, domačega obrtnika, ki mu bo postregel z domačim blagom, upamo, da bodo končno tudi oni neverni Tomaži, ki bodo gotovo tudi sami takorekoč nehote imeli svojo korist od dela, katero morda sedaj prepuščajo drugim, izpoznali, da je „kažipot“ vendarle največjega pomena za naš narodnogospodarski napredek.

Ureditev „kažipota“ bo povzročila „Občeslovenskemu obrtnemu društvu v Celju“ razun ogromnih stroškov tudi ogromnega dela. Razposlali smo pozive s polami, katere naj bi se po priloženem vzorcu izpolnile, v vse občine na Spodnjem Štajarskem. Poslali smo jih ali občinskim ali župnijskim predstojništvom, posebno pa našemu vrlemu učitelstvu. V občinah, katere niso v slovenskih rokah, smo seveda vezani na narodno zavednost in požrtvovalnost nekaterih posameznikov, od katerih ravno tako upamo, da bodo po možnosti ustregli našim željam. Pričakujemo pa od vseh, kateri so sprejeli naš poziv, da nam, spoznavajoč veliki pomen „kažipota“, čim prej vrnejo izpolnjene pole. Posebej nam pač ni treba ponavljati, kako se naj pole izpolnjujejo, saj je stvar lahka. Opozarjamo pa gospode izpolnjevalce, posebno one v tujih občinah, da povsod pristavijo, da občina ni v naših rokah. Ravno tako naj se pazi, da bo „kažipot“ res tudi zrcalo slovenskega trgovstva in obrtništva, da se ne bodo vanj vtihotapila imena oseb, katere so za naš narodni napredek ne samo indiferentne, temveč mu nasprotna ali celo skrajno sovražne. Na to naj se posebno pazi, da ne bo pozneje neljubih pomot. Ravno zaradi tega smo tudi poslali skoraj v vsako občino večim osebam pozive s polami, da moremo

pozneje stvar natančno določiti. Vsekakor pa opozarjamo gospode nabiralce, da naj jih pri izpolnjevanju pol ne motijo morda osebnosti, ali morda tuptam različno slovensko politično naziranje — na Štajarskem smo Slovenci in samo Slovenci — torej proč s takimi malenkostmi, kadar se gre za važen korak v občenarodno korist.

V nekaj okrajev smo poslali pole samo po enemu nabiralcu, kateri nam je znan kot vrl mož narodnjak, ki pozna tamošnje razmere, katere pa nam, ki smo preveč oddaljeni, niso toliko znane, da bi se mogli obrniti na posameznika v vsaki občini itd. Te naše gg. en gospoverjenike prosimo, da po svoji preudarnosti razpošljejo nabiralne pole osebam, od katerih je upati, da bodo izpolnile naše želje. Delo jim toliko olajšamo, da jim pošljemo pozive in pole kuvertirane in frankirane v skupnem zavoju ter seznamek občin dotičnega okraja. Treba je le napisati naslove in oddati pisma na pošto, kar upamo, da bodo v očigled velikega narodnogospodarskega pomena cele stvari, v svoji narodni požrtvovalnosti radi storili.

Prosimo pa vse poverjenike, saj jih smemo tako imenovati, da nam prej ko mogoče pripošljejo izpolnjene pole, da bomo mogli začeti z urejevanjem. Ako hočemo izdati „kažipot“, ki bo ob enem tudi koledar za leto 1905, z začetkom novega leta, je pač najskrajnejši čas, da imamo začetkom avgusta meseca vse pole v rokah. Za urejevanje nam je potem odmerjen le kratek čas enega meseca. Zaradi velikanskega gradiva bo imela tiskarna s tiskom najmanj poldrug mesec posla in nič manj knjigovez. „Kažipot“ pa vsekako mislimo izdati z novim letom, najbrž kot prilogo „Domovini“, dočim se bodo ostali komadi razprodajali po tako nizki ceni, da si „Kažipot“ vsakdo lahko nabavi.

Ravnotako pa že sedaj opozarjamo vse slovensko trgovsko in obrtno občinstvo na to, da se bo „Kažipot“ le tedaj mogel priložiti „Domovini“ kot brezplačna priloga in se mu sicer nastaviti tako nizka cena, ako se bodo stroški pokrili z inseratnim delom. Obračamo se torej že sedaj na slovensko trgovstvo in obrtništvo, na slav. posojilnice in hranilnice in sploh na inserirajoče občinstvo, da naj se ob času, ko se bodo nabirala oznanila za „Kažipot“, čim najmnogobrojnejše prijavijo s svojimi naznanili. Gotovo je, da bodo imeti inserati v „Kažipotu“, ki bo izšel v najmanj 5000 iztisih, veliko privlačno moč. „Kažipot“ bo šel iz roke v roko celo leto in kdor ve, kaj pomeni inseratna reklama za napredek trgovstva in obrtništva, gotovo ne bo izostal s svojim inseratom v našem „Kažipotu“. Ko bo torej izšel tozadevni poziv, naj nihče ne zamudi lepe prilike!

Končno izrekamo že naprej vsem onim, ki nam pomagajo pri našem delu, najprisrčnejšo zahvalo za njihov trud. Bodo vsaj prepričani, da si bodo za delo, katero si sedaj nalagajo v svoji narodni požrtvovalnosti, želi ne samo našo hvalo, hvaležen jim bo namreč ves slovenski narod, kateremu so pripomogli do najpotrebnejšega, do narodnogospodarske osamosvojitve.

Bog daj celemu delu najboljšega uspeha!

Občeslovensko obrtno društvo v Celju.

Celjske in štajarske novice.

— Zahvala. „Slovensko“ delavsko podporno društvo v Celju se tem potom najiskrenejše zahvaljuje vsem onim činiteljem, kateri so pripomogli, da se je izlet v Bukovčlak h „Koželju“ tako imenitno obnesel, posebno pa cenjenim gospi, ki so tako požrtvovalno prodajale „orehe“ in gospej Koželjevi, katera je poskrbela, da se je cela veselica tako zadovoljivo izvršila. — Isto društvo izreka tudi najpriščnejšo zahvalo cenjeni gospej Kupljenovi, ki je blagovolila podariti društveni knjižnici nad 30 lepih knjig. Živela!

— Celjski Nemci blamirani. Včeraj zvečer ob pol 8. uri se je imel vršiti v Celju „Pri kroni“ javni shod nemških nacionalcev, na katerem bi bil poročal znani nemški kričač poslanec Stein. Po dogovoru zbralo se je pa ob pol 8. uri v zborovališču ogromno število združenih Slovencev in socialnih demokratov. Ker sklicatelj ni hotel otvoriti zborovanja, izvolili so si Slovenci in socialni demokrati svoje predsedništvo, nemški kričači so jo pa z neznanako dolgimi obrazi popihali. Potem se je v polnem redu in miru vršilo ob velikem navdušenju zborovanje združenih Slovencev in socialnih demokratov do 10. ure. Govorila sta socialna demokrata Čobal in Mlakar, potem pa s strani slovenske narodne stranke urednik Ekar in dr. Kukovec. Govorniki so se v mnogih točkah popolnoma strinjali, v ostalem pa vsak strogo varovali svoje politično stališče. Vsi so bili edini v tem, da celjska magistratna stranka, ker ne zastopa ljudstva, ampak prusko piklhaubo, v Celju nima pravice nastopati. Ob navdušenem petju delavskih pesmi in „Lepe naše domovine“ so se delavci mirno in dostojno razšli z zavestjo, da celjski Nemci ne morejo več in si tudi ne upajo na javnem zborovanju ust odpreti, ako delavci in Slovenci s tem niso zadovoljni.

— Pozor! Volilci splošnega razreda! Celjski mestni urad določa glede deželnozborskih volitev v splošnem razredu: „Vsi oni, ki imajo pravico voliti v splošnem razredu, kateri pa niso vpisani v občinskem volilnem imeniku, se pozivljajo, da se najdalje tekom osmih dni prijavijo pri občinskem uradu svojega bivališča, da se jih vpiše v volilni imenik za deželnozborske volitve“. Razglas je datiran z dnem 22. t. m. — Enake razglase razglasujejo tudi druge občine. Naj se torej vsakj kdor je dopolnil 24. leto in biva že 6 mesecev v dotični občini, prijavi, da mu bo volilna pravica zagotovljena. Volilni odbori pozor!

— Pouk za volitve. V Mariboru je izšla drobna knjižica „Pouk za volitve v IV. kuriji v štajarski deželni zbor“ v 5000 iztisih za ceno po 4 vin. Ta brošura se zdaj razpošilja vsem političnim društvom in bode dolžnost okrajnih in krajevnih volilnih odborov, da ta knjižica pride povsod med ljudstvo. Vsakega narodnjaka dolžnost pa bode tudi, da vsakega volilca pouči o njegovi volilni pravici in doseže, da se vsakdo svoje volilne pravice posluži in voli skupnega kandidata narodne stranke.

— Nekaj o ravnatelju Proftu. Prepričani smo, da bo zanimalo tudi širje občinstvo, ako pojasnimo nekoliko stališče, katero zavzema ravnatelj celjske višje gimnazije Klemen Proft, napram prireditvam v celjskem „Narodnem domu“. Dočim se nemškemu dijaštvu ne stavi nikakoršnih zaprek, kadar se žele udeležiti kakih ultranemških veselic, se slovenskim dijakom na vse mogoče načine skuša pohod slovenskih veselic ali zabraniti, ali vsaj odsvetovati. — Ravnatelj Proft je v tem oziru res pravi mojster. Tako je n. pr. odvrčal slovenske dijake od plesnih prireditvev v Narodnem domu z besedami: „Sie werden doch nicht mit Dienstmadeln tanzen wollen“ (vendar ne boste hoteli z deklami plesati)! V drugem slučaju je rekel: „V Narodnem domu se pač ne boste navadili nikake olike“. In zopet: „Saj ne boste videli nič, ker nastopa le par hlapcev“. V Narodnem domu takointako ni nobene zabave“. Zelo značilen pa je sledeči izrek: „Ako naši dijaki ne gredo, tudi vam ni treba iti“. Čegavi naši? Ali smatra Proft slovensko dijaštvo za tuje na celjski gimnaziji? Ali slovenski dijaki niso istopravni na tem zavodu z nemškimi, ako ravnatelj v svojem vele-

nemškem navdušenju dela razliko med naši in vaši? Ali ni to največja pristranost, o kakoršni ne bi smelo biti ne sluha ne duha na c. kr. zavodu!? — In nazadnje pa še: „Man muss den deutschen Charakter der deutschen Anstalt wahren“. (Čuvati se mora nemški značaj nemškega zavoda!) In to je govoril ravnatelj o kr. višje gimnazije, katera je namenjena za celi spodnji del Spodnje Štajarske, kjer je 95 % slovenskega prebivalstva! In še nekaj! Kdo je dovolil vam, gospod ravnatelj Klemen Proft, samovoljno izpreminjati naslov c. kr. višje gimnazije? Uradni naslov se glasi: „K. k. Staats-Obergymnasium in Cilli“ in ovi ste ga v letnem poročilu samovoljno izpreminili v „k. k. Staats-Obergymnasium mit deutscher Unterrichtssprache“. In to že par let sem. In ravnotako „k. k. selbständige deutsch-slovenische Gymnasialklassen“ v „k. k. selbständige Gymnasialklassen mit deutsch-slovenischer Unterrichtssprache“ in to v poročilu in v spričevanju, dočim je uradni pečat v obeh slučajih pravilen. Namen vsega je pač, da se čuva nemški značaj nemškega zavoda! No, le počakajte Vi gospod Klemen Proft, nabralo se bode že še toliko gradiva, da bo končno tudi vas minil vaš prevratni vsememški duh!

— Poročilo o zaključku šolskega leta na celjskih gimnazijah dostavljamo, da se nam je vrnil pogrešek, da na višji gimnaziji deluje samo eden Slovenec kot učna moč, dočim sta na tem zavodu nameščena dva Slovenca kot profesorja.

— Celje — Budjevice Svoj čas smo pod tem naslovom nekoliko osvetlili razmere, ki vladajo pri nas, z ozirom na podobne prilike na Češkem, kjer je c. in kr. vojaška oblast prepovedala c. in kr. častništvu udeležbo pri veselici, katera se je vršila v senci veleizdajskih frankfurtarskih zastav. Omenili smo, da je pri nas vse drugače, da smo trdno prepričani, da celjska vojaška oblast ne bo prepovedala c. in kr. častništvu udeležbe pri „Sommerfestu“, kjer se je vršilo vse v velenemškem duhu, kjer je bilo veleizdajskih frankfurtaric vse pisano, kjer se je pela veleizdajka „die Wacht am Rhein“ i. t. d. In res, nismo se motili. Na „Sommerfestu“ je bilo več častnikov c. in kr. pešpolka št. 87. — Račovedni smo res, kaj poreče k temu c. in kr. korno poveljništvu, katero je svoj čas celo v „nemškem“ Gradcu prepovedalo udeležbo pri „Sängerfestu“ zaradi veleizdajskih frankfurtaric. C. in kr. častništvo naj bi bilo štafaža frankfurtarskim veselicam, naj bi poveljevalo s svojo prisotnostjo prireditve, katerih očitni namen je oni, katerega popolnoma jasno izražata veleizdajka zastava in ravnotaka pesem! — In štiristo milijonov naj avstrijski državljani plačamo za nove vojaške potrebe, da se bolj utrdi moč naše države, a c. in kr. častništvo pa sme pohajati frankfurtarske zabave. Kam pa pridemo, ako bo šlo tako naprej.

— Pojasnilo o zaupnem shodu 11. t. m. Izvedeli smo, da se po nekod somišljeniki naše stranke pritožujejo, da niso kot zaupniki bili povabljeni k shodu zaradi volitev dne 11. t. m. K temu shodu se je povabilo po sklepu prej se v Mariboru vršečega shoda zaupnikov le po dva člana vsakega političnega društva, katera je imelo dotično društvo na vprašanje naznaniti. Samo v onih krajih, kjer ni političnih društev, so se določili posamezni možje kot zaupniki s strani dosedanjih poslancev, ki so imeli pravico vsak po 5 mož v ta namen imenovati. Ta pot je priporočljiva iz tega vzroka, da bi ne bilo pritožb, da se je kak odličen narodnjak prezrl, ker zdaj ta vloga pripade političnim društvom. Vsekakor se pa mora misliti, da so dotičniki, ki hočejo v političnih rečeh odločevati, člani domačih političnih društev in lahko pridejo tam do vpliva in po društvu do besede na zaupnih shodih. Bilo bi zelo priporočati, da se vsi narodno delavni možje vsakega okraja zbero v svojih političnih društvih in po istih na zunaj nastopajo ter sprejmejo ta društva potem ne le čast zastopstva okraja ampak tudi odgovornost. Vsekako naj pa nihče ne bode toli malenkosten, da bi vsled užaljenosti zdaj zanemaril svojo narodno dolžnost pri agitaciji.

— Celjski mestni park. Piše se nam: Da je celjski mestni park samo za Nemce, to menda že vsak Slovenec dobro ve. Če greš na primer zvečer na sveži zrak v mestni park, slišal bodeš čudne reči. Cela tolpa zagrizenih nemčurjev se klati po mestnem parku ter zbada s svojim tulenjem in hajljanjem miroljubne Slovence. Tako se je n. pr. meni godilo, ko smo se neki večer skozi park vračali domov. Že od daleč smo čuli tulenje nemškutarskih ponočnjakov, ki so patrolirali po parku, ali morda ne sedi kje kakšen Slovenec. Dolgo so iskali, naposled so nas pa vendarle iztaknili. Bilo jih je morda kakih petnajst, a mi smo bili trije. Ko so prišli do nas, stopi največji izmed njih k nam ter nas pozdravi z besedo „haj!“ in nas obsveti seveda z „südmark“ vžgalico. Na enkrat je nastalo med njimi tako kričanje, da se je kar zemlja tresla. Slišale so se psovke „Windische Hunde“ (slovenski psi) in pa „Nieder mit die Windischen“ (proč s Slovenci). Tudi par kamnov je priletelo k nam, pa k sreči nobeden ni zadel. Nato so jeli odhajati kričeč „Heil und Sieg“ (Deutsches Heil, windischer Sieg! — Op. stavca), in skozi mesto se je čula pesem „Die Wacht am Rhein“. Pa še nekaj. Celjski nadstražar je zapazil, da hodijo nekateri hrvatski delavci zvečer v park in da se tam prav dobro zabavajo. Prva misel njegova je bila, to „bindišarsko zalego“ kolikor mogoče „zatreti“. Sklenil je ostro paziti vsak večer, da bi kdo slovenski ali hrvatski ne govoril. Nu, slavna policija bi imela pač kje drugje več opravka. Sicer naj se pa le potolaži: Slovenci in Hrvati bomo prej ko slej zahajali v mestni park, in če se vsa celjska nemškutarija na glavo postavi.

— V nedeljo na Laško. Kakor se nam javlja iz Laškega, se bo v nedeljo, dne 31. t. m. otvoril gostilniški vrt v „pivnici § 11“, katera je last „Delniške družbe združenih pivovaren Žalec in Laški trg“. Pri otvoritvi bo sodelovala celjska „Narodna godba“. Želeti bi bilo, da se te veselice udeleži poleg celjskih narodnih društev tudi velika množica drugega narodnega občinstva. Laško je za nas velikega pomena. Vsaka narodna veselica, katera se priredi na Laškem nam pridobi nekaj dosedanjih narodnih zaspancev. Z veselicami privabimo ljudstvo k sebi in mu pokažemo, da je tudi v nemčurkem laškem gnezdu toliko zdrave narodne moči, da ne bo dolgo, ko bo slovenska zastava brez ovir plapolala tamkaj, kjer so jo sedaj komaj ubranili pred nemčurškimi kremplji. V nedeljo torej na Laško. Razgovarjalo se bode tudi o volitvah.

— Strela je ubila v petek na Ostrožnem tamošnjega zidarja Martina Štampeta. Strela je udarila skozi streho in strop v sobo. Ubila je moža, ali užgala pa ni. Tudi izmed družine ni bil nihče poškodovan. Tudi na Polzeli je strela udarila v hišo, ubila enega moža in štiri ommila ter hišo užgala.

— Poštni voz, ki vozi v Žalec s pošte na kolodvor, stara škatlja, ki ni vredna, da ima ime poštni voz, ima še vedno samonemški napis: „K. k. Post Sachsenfeld“. Sramota je za slovenski Žalec, da se taka spaka premika po njegovih ulicah. Videli smo te dni lep nov poštni voz, ki sicer ni bil namenjen za Žalec, pa je imel samoslovenski napis, zakaj bi to tudi pri nas ne bilo mogoče, saj v Žalcu razun par nemčurških prismojencev, katere lahko na prstih ene roke preštejemo, ni človeka, ki bi bil vnet za jezik naših zagrizenih sovražnikov. Proč torej s samonemško spako na poštne voze!

— Izlet v planine, o katerem smo svoj čas prinesli vabilo in spored, se je na dan Sv. Petra in Pavla povoljno izvršil. V jubilejni kapelici pod Ojstrico je maševal gosp. Engelbert Pollak, frančiškan iz Kamnika. Udeležencev je bilo čez 20. Mnogi zavoljo dežja prejšnji dan niso mogli od doma. Težavno pot so imeli vrli Solčavci, ki so po nevarnem Robanovem Kotu lezli v debelem snegu navzgor. Morali so si privezati krampeže na noge. Od Lučke strani pa je bilo prijetno hoditi in le na vrhu se je dobilo nekaj trdega snega. Od 15. t. m. je Kocbekova kočica zraven kapelice oskrbovana. Oskrbnik je Jurij Planinšek iz Luč. V koči se dobijo konzerve, pivo, vino, čaj itd.

— Gornjegrajsko učiteljsko društvo. Dne 3. t. m. se je zbralo učiteljstvo gornjegrajskega okraja skoraj polnoštevilno v prijaznem trgu Ljubno. Predsednik društva gosp. Kelc pozdravi prav pristočno vse navzočnike, zlasti z veseljem povdarja, da so se vabilu odzvale vse gospe in gospice učiteljice. Nadalje pozdravlja še posebej goste: g. Cvetka, tehnika iz Slov. goric, ter učiteljske soproge, katerih je prišlo pet in eno učiteljico žen. roč. del. Po prečitaniu in odobrenju zapisnika zadnjega zborovanja poročata letošnja društvena delegata „Zavezinega“ zborovanja v Postojni o istem prav obširno. Načelnik se obema v imenu društva zahvali in se jima soglasno zviša potnina. O načrtu za sestavljanje in spisovanje krajevnih kronik je temeljito razpravljaj g. Kocbek, ki se tudi naprosi svoj referat priobčiti v „Popotniku“. Razgovarjalo se je na to o znani aferi med „Domovino“ in celjskim učiteljstvom. Več članov je povedalo svoje mnenje in se je končno sprejela soglasno primerna resolucija. O odpravi III. plačilnega razreda je govoril g. Praprotnik ter se je pogovorilo, kaj storiti v to svrhu. Prihodnje zborovanje bode meseca avgusta ali septembra v Gornjemgradu.

— „Savina“ društvo kolesarjev za gornjegrajski okraj. Letošnji občni zbor „Savine“ je bil dne 10. t. m. pri Korenu v Št. Janžu. Društvo ima čez 50 K premoženja v gotovini. V novi odbor so se izvolili načelnikom g. J. Torčak-Sv. Francišek; namestnikom g. Fr. Kocbek-Gornji grad; blagajnikom g. Anton Turnšek ml.-Rečica; tajnikom g. Ign. Šijanec-Gornji grad; orodjarjem g. Zdravko Deleja-Rečica; odbornikom g. Jakob Božič-Gornji grad in g. Fr. Podbrežnik-Bočna. Voznemu odboru načeluje g. Kranjc Jos. ml.-Gornji grad, odbornik je g. Ant. Turnšek-Rečica in klubni učitelj pa g. Ig. Strmecki-Sv. Francišek. Razgovarjalo se je, kako uplivati na zboljšanje cestnih razmer, o „Zvezi“ in drugih kolesarskih zadevah. Odboru se je prepustilo, naj zbere primeren čas za kak skupni izlet.

— Stinkmühlarski smrad imajo tudi nekateri trgovci v Gornji Savinjski dolini. Agent, ki je kaj priliznjeno se smukal okoli trgovcev, je nekaj istih dobil na svoje limanice. Obljubljal je, da se jim pošlje moka brez imenovanj. f. me, tako da se ne bode moglo znati, od kod da je. Ali se morda „Stinkmühle“ in njen agent sama sramujeta svoje robe, ali pa hočeta na ta način si pridobiti več odjemalcev. Imena onih trgovcev, ki so naročili slaboglasno moko, hočemo priobčiti. Čudili se bode, ko bode med temi našli več takih, ki veljajo za narodne Slovence. Sram jih naj bo, ker podpirajo nemčurstvo. Proč z breznakažneži!

— Šmarje pri Jelšah. V soboto, dne 3. septembra 1904 bode za šmarski okraj v trgu Šmarje ogledovanje in premiranje goveje živine. Kmetovalci pozor! Krmite in snažite govedo, katero mislite razstaviti, prav pridno že sedaj.

— Brežice. Naš fajerberhauptman in nadučitelj ponemčevalnice v Brežicah, Engelbert Hinterholzer, je imel, kakor poroča „Agrar Tagblatt“, dne 20. t. m. v Rudolfovih vojašnici v Zagrebu z gospodom davčnim nadzornikom Gušnom Potočnikom iz Brežic dvoboj. Pri tem je dobil precej po svoji glavi. Priče temu „vitezku“ boju so bili neki sodni pristav Rot, Ervin Kankovski, ferboltar brežiške bolnišnice in nadporočnik Krahlič, rodom Brežičan. Drugi dan je nosil Hinterholzer zavezano glavo po mestu. V šolo pa zdaj ne gre, ima glavobol in laži doma. Pač bi bilo dobro, da bi kdo posredoval pri kompetentni oblasti, da bo ponemčevalec Hinterholzer za svojo viteštvo sprejel kaj nagrade drugače bodo naši otroci tudi tako „viteški“. Otroci že vedo, da je bil njih vzgojitelj tepen pravijo, da se ne dajo tepsti, posebno pa ne od takega!

— V Cirkovcah in sicer v Spodnjih Jablanah je požar uničil peterim posestnikom vsa gospodarska poslopja; pri enem kmetu so zgorele tudi vse svinje. Požar je povzročila strela, ki je tudi na polju zažgala poln voz snopja, konje pa ubila. Hlapec na vozu dobil je neznatne opekline na roki. Požarne brambе v Cirkovcah, Šikoljah in od Sv. Lovrenca so hitro prispele na kraj nesreče ter zabranile še večjo škodo, ki pa kljub temu znaša nad 30.000 K.

— Nevihta. Zadnji petek okoli 11. ure ponoči tresčilo je v Črnlolci, občina Št. Jurij ob juž. žel., v Vodelov hlev ter ubilo enega vola medtem ko je vsa druga goved ostala nepoškodovana. Velika sreča je še bila, da se ni hlev od strele vnel; kajti nastal bi bil lahko strašen ogenj, ki bi bil zamogel upepeliti celo vas. Večina poslopij v tej precej veliki vasi ima namreč slamnat krov.

— Ormož. V četrtek, dne 28. t. m. priredi dijaštvo ormoškega okraja svoj prvi jour fixe v gostilni gosp. Kalchbergerja. Vrše se zanimiva predavanja. Vsi prijatelji dijaštva se vljudno vabijo.

— Žetale. Častnim občanom je imenovala občina Nadole v žetalski župniji mnogočastitega in vsestransko zaslužnega ondotnega župnika Antona Markuša povodom njegovega petindvajsetletnega župnikovanja v Žetalah, ter mu izročila okusno izdelano diplomo. Dne 1. maja t. l. so hvaležni župljani, kot dan 25 letnice njegovega župnikovanja prav slovesno obhajali — in se hvaležnim srcem spominjali raznih dobrot, katere so prejeli od svojega blagega župnika — jubilanta. Sicer se je poročalo o vsej slovesnosti slavnemu uredništvu „Slov. Gospodarja“ in sicer le z namenom, kako hvaležno slovensko ljudstvo svoje zaslužne duhovnike zna čislati ter se njim hvaležno izkazovati — in sicer to v pouk drugim, kateri so se že popolnoma navzeli nenarodnega duha; — toda slavnemu uredništvu „Slov. Gospodarja“ se menda zdi tak za ljudstvo poučljiv ter vzpodbudljiv dopis premalenkosten ter vpoštevaja večje vrednosti smrt kakoga slovenskega mladeniča ali deklice, ki ni storil za občni blagor nič pomenljivega, k večjemu, če je bil naročnik „Slov. Gospodarja“, med tem, ko si je osiveli gospod jubilant stekel mnogo zaslug za naše ljudstvo; — in to pravim — omenja le s par besedami, — da je obhajal 25 letnico. — Vemo, da preblagi gospod ne išče in ne zahteva nobene človeške hvale — toda vsak delavec pa je le vendar vreden svojega plačila. — Tako priznanje in odlikovanje je res znak hvaležnih žeteljancev-Nadolčanov. —r.—

— „Štajerc“ in ptujski župan Ornig bi rada Slovence ptujskega okraja oba za nos vodila. Kakor se vsakdo smeje, ako trdi „Štajerc“, da hoče napraviti „mir med obema soseskima narodoma“, tako se smeje vsakdo, ako hoče biti Ornig „prijatelj slovenskega kmeta“. Ornig je v svojem govoru pri izvolitvi načelnikom ptujskega okrajnega zastopa izrekel željo, da bi se slovenska mladina učila nemški. No, gospod Ornig, ako je v resnici to vaša želja, zakaj pa potem ne podpirate naših revnih slovenskih dijakov, ki gredo v mesto zato, da bi se naučili nemški? Zakaj pa ste ustanovili v Ptujju nemški „Studentenheim“, katerega obiskujejo izključno nemški dijaki večinoma iz tujih krajev, dočim še ni bil v ta „Studentenheim“ sprejet noben slovenski dijak ptujskega okraja, sploh še no beden Slovenec?! Zakaj pa ne podpirate gospod Ornig naših slov. dijaških podpornih društev, naših dijaških kuhinj itd.? Vi, gospod Ornig, župan ptujskega mesta in načelnik ptujskega okrajnega zastopa, Vi „prijatelj slovenskega kmeta“, Vi še do danes niste dali krajcarja za uboge slovenske dijake, za sinove slovenskega kmeta ptujskega okraja, pač pa ste ustanovili v Ptujju nemški „Studentenheim“ za izključno nemške dijake, pač ste ud nemškega „Schulvereina“, ud zloglasne „Südmarke“ itd. Kako torej naj imenujemo v oglede omenjenim dejstvom Vašo trditev, da želite, da bi se učila slovenska mladina nemški, kako naj imenujemo vašo in vašega nemškutarskega ljubljence „Štajerca“ trditev da ste prijatelj slovenskega kmeta?! Pojdite gospod Ornig v Haloze, tam Vam bodo Haložani, katerim se je večinoma po Vaši zaslugi odvzelo 20.000 K podpore, že povedali, kaj da ste. Rekli Vam bodo mogoče vse, samo da ste „prijatelj slovenskega kmeta“ tega Vam pač gospod župan Ornig ne bode nobeden rekel.

— „Štajerčeva“ slovenščina. Obče znano je, da „Štajerc“ lomi slovenščino, da človeku kar slabo postaja, ako čita brezštevilne napake v tem lističu. Zdaj pa pride ta nemškutarska pokveka in predbaciva g. svetniku dr. Ploju, da je on pri shodu v Ormožu „mrcvaril“ sloven-

ščino ter mu svetuje, da naj gre v slovensko šolo slovenščine se učiti. — Preneumno!

— Ljutomerska birma. O zgodovini „Slovenčevega“ telegrama s katerim je baže izrekla čč. duhovščina ljutomerske dekanije g. dekanu Jurkoviču zaupnico, dobivamo od uglednega, popolnoma verodostojnega rodoljuba sledeče: Duhovščini ljutomerske dekanije, zbrani pri dekanjski konferenci, predložil se je neki predlog, pisan na polo papirja, s katerim se izreka gospodu knezoškofu zahvala za delitev birme. Na poli papirja bilo je tudi zapisano, da duhovščina ljutomerske dekanije obsoja neopravičene in krivične napade v „Slovenskem Narodu“ in „Domovini“ na dekana Jurkoviča ter mu izraža svoje zaupanje. Ta pisan predlog šel je od rok do rok in se ni od nikogar podpisal; tudi se o njem ni niti z eno besedico debatovalo. Ko so vsi duhovniki istega prečitali, prebral ga je zapisnikar g. Kociper kot sklep. Ker so duhovniki mislili, da bo ta zadeva s tem internom poravnana, ni nobeden oporekal, ker nobeden ni na to mislil, da se bo to takoj telegrafičnim putem poročalo „Slovincu“. — Kdo je brzovjav odposlal, nisem mogel izvedeti, pač pa sem slišal od mnogih strani, da se je duhovščina zgražala nad tako samovlastno drznostjo in zmajevala z glavami, češ, da se jo more zdaj opravičeno prištevati med nemškutarje. — Za resničnost zgoraj navedenega položaja vam jamčim osebno, kakor je resničen bil tudi dopis o postopanju g. dekana Jurkoviča, česar nihče ni dementoval in tudi dementovati ne more. Čudno se mi zdi, da se je to zaupanje Jurkoviču izreklo v „Slovincu“, dočim v „Slov. Gospodarju“, katerega naše ljudstvo najbolj čita, ni besede o tem zaupanju brati. — G. Jurkoviča sta „Štajerc“ (!!) že dvakrat in „Tagespošta“ enkrat pohvalila! Morda zato tudi pozdravlja g. dekan županovo soprogo vedno le s „Küss' die Hand, Frau Baronin!“ — Toliko za sedaj. Ako bo potreba, bomo še kaj izpregovorili o g. dekanu, katerega slovenska trobojnica tako zelo bode v oči.

Druge slovenske novice.

— Združeni slovenski in hrvatski abiturijentje srednjih šol prirede 6. avgusta v Ljubljani sestanek. Na sporedu je javen shod s svobodno debato, na kojem se bodo v posameznih referatih razpravljala vsa pereča dijaška vprašanja. Istega dne zvečer se vrši prijateljski komers, naslednji dan pa polete abiturijentje na Bled. Udeležba s hrvatske strani obeta biti obilna; zategadelj je želeti, da se slovenski abiturijentje sestanka polnoštevilno udeleže. Takisto se na sestanek prijazno vabijo tov. akademiki in vsi prijatelji učeče se mladine. Natančni spored slavnosti se objavi pravočasno.

— Družba sv. Cirila in Metoda si je 18. t. m. na Jesenicah kupila pripraven prostor, da na njem postavi svoj lastni otroški vrtec, ki bo ob velikem številu tamošnjih večji del delavskih otrok imel 2 tečaja in potreboval dve vrtnarici. Če bo sreča mila, spravi se stavba že to jesen pod streho.

— Matura na novomeški gimnaziji se ni posebno sponesla. Izmed 30 abiturijentov jih k maturi 6 sploh ni bilo pripuščenih, temveč bodo maturirali šele pozneje. Od ostalih 24 naredilo jih je maturo le 14. Dva sta padla za eno leto; 8 jih dela čez dva meseca ponavljalni izpit. Odličnjaka sta dva.

— Deželni zbor istrski bo sklican, kakor se čuje dne 15. avgusta in bo trajalo zasedanje do 15. septembra. Nadalje se govori, da bo deželni zbor lefos sklican v Koper. Kakor mačka mlade prekladajo ta deželni zbor iz Poreča v Pulj in Koper.

Politični pregled.

— Ogrski državni zbor je sprejel predlogo o zvišanju civilne liste v tretjem branju. — Nato je nadaljeval specijalno debato o proračunu.

Rusko-japonska vojna.

Ruski odgovor na angleško protestno noto se je izročil angleški vladi. Ruska vlada izjavlja, da je zadovoljna da se „Malacca“ ne postavi

pred pomorsko sodišče, in izjavlja, da bo skrbela da se v bodoče enaki slučaj ne bodo več pri-gajali. Da se ugotovi formalnosti, se bo „Malacca“ postavila v kaki sredozemski luki — najbrže v zalivu Suda —, kjer jo bo preiskala posebna komisija v prisotnosti britanskega konzula.

General Kuropatkin je 23. t. m. brzojavil carju Nikolaju: Včeraj ni bilo nikakih posebnih sprememb na operacijskem polju. — V noči na 19. t. m. je napal oddelek naših lovcev in koza-kov japonsko predstražo, ki je zasedla vas Ku-dianca, 16 km jugovzhodno od Tkhočana, 21 Ja-poncev je bilo prebodeh z bajoneti. Manjši ode-delek predstraže, kateremu se je posrečilo uiti in pobegniti v gore, je zajela ruska stotnija, ki je prihitela na pomoč, in ga uničila. Po čeladah in drugih uplenjenih stvarih se sodi, da je pred-stráža spadala k 4. gardnemu polku. — Na naši strani je bil eden mož ubit, — štirje pa ranjeni.

Brzojavka iz Čifua poroča: Tukaj nasta-njeni francoski duhovnik, poseben prijatelj gene-rala Šteslja v Port Arturju, ki se z njim dopi-suje, je dobil v četrtek poročilo, da so imeli Japonci severno od Port Arturja ogromne izgube in da so jih Rusi pregnali do Nagohinga.

Kakor se poroča iz Londona, je vladivo-stoško brodovje potopilo japonski parnik „Taka-šimamaru“, vendar pa se je kapitanu in moštvu posrečilo se rešiti.

Voji generalov Kellerja in Kaštalskega se od 18. t. m. pogrešajo. Ve se samo, da se je ta armada tega dne odpravila proti Dalinskem gorskem prelazu, toda od te dobe se ne ve v ruskem taboru ničesar o njeni usodi. Sodi se, da tabori kje v gorah in hoče izvesti smel ma-never, da bi obšla japonske pozicije. — O kaki bitki ni ničesar slišati.

„Lokalanzeigerju“ se poroča iz Tokija: — Ruske križarke so videli 40 milj vzhodno od Jamade v pokrajini Joata in so plule proti jugu. Smatra se za mogoče, da se bo vladivostoško brodovje združilo s križarkami, ki se nahajajo sedaj v Rdečem morju.

Reuterjev urad pa priobčuje brzojavko iz Tokija, da se je slišalo v soboto ob 3 uri po-poldne v smeri od Urage, ki leži pri vходу v Jokohamski zaliv, strahovito gromenje topov.

Splošno se misli, da je vladivostoška es-kadra napadla Jokohamo.

V Petrograd je došla iz Vladivostoka brzo-javna vest, da sta tjakaj brez vsakih zaprek srečno dospeli dve križarki, katere je ruska vlada takoj v začetku vojne kupila ne Nemškem.

London 23. julija. Brzojavka iz Tokija je včeraj poročala: Neka ribiška ladija je donesla poročilo, da je bila vladivostoška eskadra dne 21. t. m. pred Mijakom, toda odpeljala se je od tam v južnovzhodni smeri z brzino 10 vozlov. Ako je eskadra vozila z isto brzino, potem mora biti danes pred Jokohamo. Japonska vztočna obala je zavita v meglo, ves promet na morju je ustavljen, ker ni znano, kje se nahaja ruska eskadra.

Petrograd 23. julija. Doslej še ni nika-kega oficijelnega potrdila senzacije vesti, da je Kuroki predrl levo krilo ruske armade in je na potu v Mukden.

Petrograd 25. julija. Japonski poskus, razbiti z dvema divizijama levo krilo generala Kellerja, se je za sedaj ponesrečil. General Her-seljman je Japonce prisilil, da so se ustavili. Pri Kajčovu stojita samo še dve japonski diviziji, dve drugi sta bili na transportnih ladjah odpe-ljani pred Port Artur, en del te armade pa je odšel, da se združi z armado generala Kurokija, ki poskuša Rusom severno od Liaojanga zasta-viti pot.

London 25. julija. Vladivostoško brodovje so japonski ribiči videli 80 milj od Shimose. Včeraj je to brodovje prišlo in potopilo veliki japonski parnik „Hijogomaru“, na kar je krenilo proti zapadu.

Petrograd 25. julija. Tu se čuje, da je imel general Herschmann z desnim krilom Ku-rokijeve armade uspešne boje ter zadal Japon-cem velike izgube.

Petrograd 25. julija. Iz generalnega štaba poročajo, da se že štiri dni više neprenehoma boji med Japonci in Rusi in da so Japonci na poti proti Liaojanu.

Loterijske številke.

Trst, dne 23. julija 1904: 82, 21, 41, 56, 37.
Linc, „ „ „ „ 76, 52, 42, 2, 31.

Zahvala.

Dne 3. julija zadela je strela v moje poslopje ter je v kratkem času popolnoma upepelila. Ker sem bil zavarovan pri zava-rovalni družbi „Franko-Hongroise“, katera mi je takoj po moji nesreči izplačala zava-rovalnino, izrekam istej svojo zahvalo in priporočam to družbo tudi drugim.

LJOKOVICE, dne 24. julija 1904.

334)

Janez Stražič l. r.

Franc Grebenšek in Franc Hermann
priči.

Krepkega

trgovskega učenca

poštenih staršev ter z dobrimi šolskimi spričevali sprejme takoj (322) 3-1

And. Elsbacher v Laškem trgu.

Pošten in priden

(318) 5-1

trgovski pomočnik

in

dva zdrava učenca

iz poštene rodbine se takoj sprejmejo od tvrdke
And. Golob v Koprivnici na Štajarskem.

Dražba posestva.

Dne 11. avgusta ob 10. uri dopoldne

vršila se bo pri c. kr. okrajni sodnji v Kozjem dražba arondirane, ob okrajni cesti ležeče kmetije Janeza in Antonije Supančič na Pokleku, občine Gorjane, obstoječe iz hiše št. 4, gospodarskega poslopja, njiv, travnikov, vinogradov, pašnikov in hoste v skupnem površju 25 ha 28 a 26 m² (324) 2-1

Sodno dognana cenilna vrednost posestva znaša 12.061 K, najnižji ponudek 8.004 K; vadija položiti je 1.200 K 61 vin.

Trbovlje.

Gospa, črno oblečena, ki se je 19. t. m. iz Ljubljane ob 7. uri zvečer s poštnim vlakom odpeljala in v Trbovljah izstopila, dobi svojo zlato verižico za uro nazaj, katero je v kupeju izgubila. (333) 3-1

Naslov pove upravništvo tega lista.

Išče službe

kot pisar pri kakem odvetniku, (sodnji) ali trgovinski pisarni. Sprejme tudi drugo službo. Izdelal 2 letnika c. kr. učiteljskega. Kdo? pove upravništvo tega lista. (331) 1

Kobila

(322) 2-2

rdečkasto-bele barve, štiriletna, 15'2", pesti visoka, garantirano brez napake, po lipicanskem žrebcu, vozi eno- in dvovprežno, zelo postavna, krotka in varna, je naprodaj. — Vpraša naj se v upravništvu „Domovine“.

Prodaja hiše

Občina NOVACERKEV proda svojo hišo št. 25 v Novicerkvi. (313) 3-3

Hiša je jako lepa in ima za vsako trgovino in obrt sposobne prostore. Pri hiši je velik vrt in trata. Cena in podrobnejši plačilni pogoji se poizvejo pri županstvu v Novicerkvi.

S parno silo obratovana

tovarna za glinske izdelke v Račju

priporoča svojo veliko zalogo vsega v njeno stroko spadajočega blaga, kakor:

zidne opeke, izdelane z roko ali pa na strojih, votle zidne opeke, opeke na oboke, lončenih cevi za drenažo, na strojih izdelane strešne opeke, patentirane za-rezne opeke, plošč za tla-kanje itd. (255) 16-8;

Blago izvrstno, ker napravljeno iz naj-boljše, s stroji obdelane glin; cene nizke.

600 hektolitrov

najfinejšega vina ima naprodaj graščina Dugoselo pri Zagrebu. V kraju je želez-niška postaja. (275) 15-9

Kje?

Le pri

„Merkur-ju“

trgovina z želez-

nino, P. Majdič, se kupijo najboljši poljedelski stroji,

mlatilnice

vitelji, slamoreznice itd.

Bogata zaloga **traverz** in železniških šin, železa

za vezi, cementa, vodovodnih naprav in cevi in vsako-vrstnega, v železninsko stroko spadajočega blaga.

